

OLIV TA'LIM MUASSASALARI BAKALAVRIATIGA KIRISH TEST SINOVLARIDA ONA TILI VA ADABIYOT FANIDAN FOYDALANILADIGAN TEST VARIANTI TAFSILOTI

1. Test variantining qo'llanish maqsadi

Ona tili va adabiyot fanidan test topshiriqlari O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalariga kirish test sinovlarida umumiy o'rta va o'rta maxsus ta'limning davlat ta'lim standartlari hamda ona tili va adabiyot faniga oid umumta'lim o'quv dasturlarida o'zlashtirilishi belgilangan bilim, ko'nikma, malaka talablari asosida abituriyentlarning tayyorgarlik darajasini aniqlab berish uchun mo'ljallangan.

2. Test variantini shakllantirishda asos bo'luvchi me'yoriy hujjatlar:

- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Respublika oliy ta'lim muassasalari bakalavriatiga kirish sinovlarini o'tkazish tartibini takomillashtirish to'g'risida" 2017-yil 16-noyabrdagi PQ-3389-son qarori;
- O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Oliy ta'lim muassasalariga o'qishga qabul qilish tartibini yanada takomillashtirish to'g'risida" 2018-yil 3-apreldagi 261-son qarori bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalarining bakalavriatiga o'qishga qabul qilish uchun kirish test sinovlarini o'tkazish tartibi to'g'risidagi" Nizom;
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" 2020-yil 6-noyabrdagi PQ-4884-son qarori;
- ona tili va adabiyot faniga oid amaldagi davlat ta'lim standarti va o'quv dasturlari.

3. Ona tili va adabiyot fanidan shakllantiriladigan test variantining tarkibi

Ona tili va adabiyot fanidan **mutaxassislik** hamda **majburiy fan** sifatida shakllantiriladigan test varianti abituriyentlarning nazariy bilimlarni o'zlashtirish darajasi bilan birga mantiqiy fikrlashi va ta'limning keyingi bosqichiga tayyorgarligini baholaydigan, fanga oid kompetensiyalarni tekshirishga yo'naltirilgan test topshiriqlaridan tarkib topadi. Test topshiriqlarining soni hamda baholash mezonlari O'zbekiston Respublikasi ta'lim muassasalariga o'qishga qabul qilish bo'yicha Davlat komissiyasi tomonidan tasdiqlanadi.

4. Test topshiriqlari yordamida tekshiriladigan fan mazmuni tarkibi

Kodi	Fan mazmuni tarkibi
	1. ONA TILI
1.1	<i>Fonetika, grafika</i> Yozuvlar tarixi. Lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosi. Nutq tovushlari va harf. Unli tovushlar. Undosh tovushlar. Nutq tovushlarining ma'no farqlash vazifasi. Fonetik

	<p>hodisalar: soʻzlarda tovush ortishi, soʻzlarda tovush tushishi, soʻzlarda tovush almashishi. Boʻgʻin va uning ahamiyati. Urgʻu va uning ahamiyati.</p>
1.2	<p style="text-align: center;"><i>Talaffuz va imlo meʼyorlari</i></p> <p>Harflar imlosi. Ayrim unlilar imlosi. Nutqda oʻzgaruvchi unlilar. Ayrim undoshlar imlosi. Qoʻsh undoshlar talaffuzi va imlosi. Qator undoshlarning talaffuzi va imlosi. Nutqda oʻzgaruvchi undoshlar.</p> <p>Asos va qoʻshimchalar imlosi. Qoʻshib yozish imlosi. Ajratib yozish imlosi. Bosh harflar imlosi. Chiziqcha bilan yozish imlosi. Koʻchirish qoidalari. Imlo lugʻatidan foydalanish.</p>
1.3	<p style="text-align: center;"><i>Punktuatsiya (tinish belgilari)</i></p> <p>Punktuatsiya boʻlimi haqida maʼlumot. Yozma nutqda tinish belgilarining ishlatilishi. Ot kesim va ega orasida tirening ishlatilishi. Uyushiq boʻlakli va ajratilgan boʻlakli gaplarda ohang va tinish belgilari. Kiritmalar va undalmalarda tinish belgilari. Qoʻshma gaplarda tinish belgilarining qoʻllanishi. Koʻchirma gapli qoʻshma gaplarda tinish belgilarining qoʻllanishi va boshqalar. Tinish belgilarining nutqdagi ahamiyati.</p>
1.4	<p style="text-align: center;"><i>Leksikologiya</i></p> <p>Oʻzbek tilining lugʻat boyligi. Soʻzning atash maʼnosi. Bir maʼnoli va koʻp maʼnoli soʻzlar. Soʻzning oʻz va koʻchma maʼnolari. Koʻchimlar, metafora, metonimiya, sinekdoxa. Epitet. Mubolagʻa va kichraytirish. Ifodalilik va kinoya. Ifodalilik va oʻxshatishlar. Ifodalilik va ibora. Shevaga xos soʻzlar. Eskirgan soʻzlar. Olinma soʻzlar. Oʻzbek tili leksikasining boyish manbalari. Yangi paydo boʻlgan soʻzlar. Tarixiy soʻzlar, arxaik soʻzlar. Ismlar maʼnosi. Atamalar (ilmiy atamalar, kasbiy atamalar: iqtisodiyotga oid terminlar, internetga oid terminlar, aniq fanlarga oid terminlar, ijtimoiy-gumanitar fanlarga oid terminlar). Iboralar. Iboralarning qoʻshma soʻz va soʻz birikmalaridan farqi. Maqollar. Hikmatli soʻzlar. Tasviriy ifoda. Lugʻat va lugʻatshunoslik. Izohli lugʻatdan foydalanish.</p> <p>Soʻzlarning shakl va maʼno munosabatiga koʻra turlari. Sinonimlar. Omonimlar. Antonimlar. Paronimlar. Uyadosh soʻzlar.</p>
1.5	<p style="text-align: center;"><i>Uslubiyat</i></p> <p>Nutq uslublari haqida maʼlumot. Nutq uslublarning turlari: soʻzlashuv uslubi, rasmiy uslub, ilmiy uslub, publitsistik uslub, badiiy uslub. Nutq uslublari va uslubiy boʻyoq. Nutqiy uslublari va til vositalari. Til birliklaridan nutqda toʻgʻri foydalana olish, ularning uslubiy xususiyatlari, uslubiy boʻyoq hosil qilishda til birliklari orasidagi nozik farqlar. Nutqda oʻrinli va nooʻrin soʻzlar. Nutqdagi taqiqlar. Evfemizm va disfemizmlar. Olmoshlar uslubiyati. Ortiqcha qoʻshimchalar. Qoʻshimchalar tanlovi. Nutqda shakl va mazmun mosligi. Leksik vositalarni nutqiy uslublarda qoʻllash. Maʼnodosh (sinonim), shakldosh (omonim), zid maʼnoli (antonim), paronim soʻzlar uslubiyati.</p> <p>Morfologik vositalarni nutqiy uslublarda qoʻllash. Koʻplik qoʻshimchasining uslubiyati. Kelishik qoʻshimchalarining uslubiyati. Kelishiklar maʼnodoshligi. Koʻmakchilar va kelishik qoʻshimchalari maʼnodoshligi. Subyektiv baho ifodalovchi qoʻshimchalar uslubiyati. Zamon qoʻshimchalarining uslubiyati. Shaxs-son qoʻshimchalarining uslubiyati. Inkori ifodalovchi morfologik vositalarning uslubiyati. Sintaktik vositalarni nutqiy uslublarda qoʻllash. Gapda soʻz tartibi uslubiyati. Ifoda maqsadiga koʻra gap turlari uslubiyati. Ritorik soʻroq gaplar uslubiyati. Undalmalar uslubiyati. Gapda kiritmalar uslubiyati. Qoʻshma gaplar uslubiyati. Koʻchirma va oʻzlashtirma gaplar uslubiyati.</p>

1.6	<p style="text-align: center;">Morfologiya</p> <p>So‘z tarkibi. Asos va qo‘shimchalar. Qo‘shimchalar tasnifi. So‘z yasovchi qo‘shimchalar. Tub va yasama so‘zlar. So‘z yasalishi me‘yori. Asosdosh so‘zlar. Shakl yasovchi qo‘shimchalar va ularning tasnifi. So‘z tarkibida tartib. Sodda so‘zlar. Qo‘shma so‘zlar. Juft so‘zlar. Takror so‘zlar. Ismlarning lug‘aviy va munosabat shakllari. Egalik shakllari. Kelishik shakllari. Ismlarni kesimga xoslovchi shakllar.</p> <p>So‘z turkumlari. Mustaqil, yordamchi va alohida olingan so‘z turkumlari haqida umumiy ma‘lumot. Mustaqil so‘zlar. Fe‘l so‘z turkumi. Fe‘lning ma‘noviy guruhlari. Harakat va holat fe‘llari. O‘timli va o‘timsiz fe‘llar. Fe‘l nisbatlari. Fe‘lning vazifa shakllari. Ko‘makchi fe‘llar (ko‘makchi fe‘lli so‘z qo‘shilmalari). Fe‘llarning munosabat shakllari. Fe‘lning zamon shakllari. Fe‘lning mayl shakllari. Fe‘lning shaxs-son shakllari. Fe‘llarning yasalishi. Fe‘llarning tuzilishiga ko‘ra turlari. Ot so‘z turkumi. Otning ma‘no turlari. Atoqli otlar. Turdosh otlar. Shaxs, narsa, o‘rin-joy va faoliyat-jarayon otlari. Aniq va mavhum otlar. Otlarning lug‘aviy shakllari. Otlarning yasalishi. Otlarning tuzilishiga ko‘ra turlari. Sifat so‘z turkumi. Sifatning ma‘no guruhlari. Sifat darajalari. Sifatlarning yasalishi. Sifatlarning tuzilishiga ko‘ra turlari. Sifatlarning otlashishi. Son so‘z turkumi. Sonlarning ma‘no guruhlari. Hisob so‘zlari. Sonlarning otlashishi. Ravish so‘z turkumi. Ravishlarning ma‘no turlari. Ravishlarning yasalishi. Ravishlarning tuzilishiga ko‘ra turlari. Olmosh so‘z turkumi. Olmoshlarning ma‘no turlari. Olmoshlarning tuzilishiga ko‘ra turlari. Yordamchi so‘zlar. Ko‘makchilar, bog‘lovchilar, yuklamalar va ularning xususiyatlari. Undov so‘zlar, taqlid so‘zlar, modal so‘zlar va ularning xususiyatlari.</p>
1.7	<p style="text-align: center;">Sintaksis</p> <p>Gapda so‘zlarning bog‘lanishi. So‘z birikmasi. Teng bog‘lanish. Tobe bog‘lanish. So‘z birikmasi va so‘zlar qo‘shilmasi. So‘z birikmasi va qo‘shma so‘z. So‘z birikmasi va ibora.</p> <p>Gapning ifoda maqsadiga ko‘ra turlari. His-hayajon ishtirokiga ko‘ra gap turlari. Gapning tuzilishiga ko‘ra turlari.</p> <p>Sodda gap. Gap bo‘laklari. Kesim haqida umumiy ma‘lumot. Ega haqida umumiy ma‘lumot. Egali va egasiz gaplar. Gap bo‘laklari tartibi. Hol haqida umumiy ma‘lumot. To‘ldiruvchi haqida umumiy ma‘lumot. Aniqlovchi haqida umumiy ma‘lumot. To‘liq va to‘liqsiz gaplar. Gapning uyushiq bo‘laklari. Uyushiq bo‘lakli gaplarda umumlashiruvchi so‘z. Ajratilgan bo‘lakli gaplar. Kiritmalar (kirish so‘z). Undalma. Gapning uyushiq bo‘laklari, ajratilgan bo‘laklar, undalma va kiritmalar yuzasidan tahlil.</p> <p>Qo‘shma gaplar. Kesimlik belgilari. Qo‘shma gap qismlari va ularni bog‘lovchi vositalar. Qo‘shma gap turlari: bog‘langan, ergashgan va bog‘lovchisiz qo‘shma gaplar.</p> <p>Bog‘langan qo‘shma gap. Birikturuv bog‘lovchilari yordamida bog‘langan qo‘shma gap. Zidlov bog‘lovchilari yordamida bog‘langan qo‘shma gap. Ayiruv bog‘lovchilari yordamida bog‘langan qo‘shma gap. Inkori bog‘lovchilari yordamida bog‘langan qo‘shma gap. Bo‘lsa, esa so‘zlari yordamida bog‘langan qo‘shma gap va unda tinish belgilari.</p> <p>Ergash gapli qo‘shma gap. Bosh gap va ergash gap. Ergash gapni bosh gapga bog‘lovchi vositalar. Ergashtiruvchi bog‘lovchilar yordamida bog‘langan ergashgan qo‘shma gaplar. Ko‘makchili qurilmalar yordamida bog‘langan ergashgan qo‘shma gaplar. Deb so‘zi yordamida bog‘langan ergashgan qo‘shma gaplar. -sa shart mayli yordamida bog‘langan ergashgan qo‘shma gaplar. Ko‘rsatish olmoshili ergashgan qo‘shma gaplar. Nisbiy so‘zlar yordamida bog‘langan ergashgan qo‘shma gaplar. Ergashgan qo‘shma gaplarning sodda gaplar bilan ma‘nodoshligi. Ergashgan qo‘shma gaplar yuzasidan tahlil.</p> <p>Bog‘lovchisiz qo‘shma gap haqida ma‘lumot. Bog‘lovchisiz qo‘shma gaplarning boshqa qo‘shma gaplar bilan ma‘nodoshligi.</p>

	<p>Ko‘chirma gapli qo‘shma gap haqida ma’lumot. Ko‘chirma gapli qo‘shma gapning tuzilishi. Ko‘chirma va o‘zlashtirma gaplar. Ko‘chirma gaplarni o‘zlashtirma gapga aylantirish.</p>
1.8	<p style="text-align: center;"><i>Matn ustida ishlash</i></p> <p>Madaniy nutq va uni shakllantiruvchi asosiy sifatlar. Nutqning to‘g‘riligi. Nutqning aniqligi. Nutqning aniqligi va badiiy nutq. Nutqning mantiqiyligi. Mantiqiylik va grammatik vositalar. Mantiqiylik va matn kompozitsiyasi. Nutqning sofligi. Nutqning sofligi va badiiy nutq. Nutqning boyligi. Nutqning boyligini ta‘minlovchi vositalar. Nutqning jo‘yaliligi. Jo‘yalilik va uslublar. Nutqning ifodaliligi. Ifodalilik va ibora. Ifodalilik va ko‘chimlar. Ifodalilik va kinoya. Ifodalilik va o‘xshatishlar. Nutq madaniyati va nutq texnikasi. Nutq texnikasida urg‘u va to‘xtam (pauza). Ish yuritish. Ish qog‘ozlari va ular bilan ishlash.</p>
2. ADABIYOT	
2.1	<p style="text-align: center;"><i>Xalq og‘zaki ijodi</i></p> <p>Xalq og‘zaki ijodi tushunchasi. Xalq og‘zaki ijodining o‘ziga xos xususiyatlari. Xalq og‘zaki ijodining tur va janrlari. O‘zbek xalq dostonlari. Maqollar. Topishmoqlar. O‘zbek xalq ertaklarining o‘ziga xos xususiyatlari. Xalq qo‘shiq-lari. Xalq dostonlari.</p>
2.2	<p style="text-align: center;"><i>Qadimgi davrdan boshlab XX asrgacha bo‘lgan adabiyot</i></p> <p>Mumtoz adabiyot namunalari, ularning badiiy tahlili va muallif ijodiga oid ma’lumotlar. Asar va davr badiiy talqini. Mumtoz nasriy, she’riy asarlarning o‘ziga xos xususiyatlari.</p>
2.3	<p style="text-align: center;"><i>XX asr o‘zbek adabiyoti va mustaqillikdan keyingi davr adabiyoti namunalari</i></p> <p>Jadid adabiyoti va o‘ziga xos xususiyatlari. Adiblar ijodiga oid ma’lumotlar. Asarlarning badiiy tahlili. Zamonaviy adabiyot. Nasr. Adiblar ijodiga oid ma’lumotlar. Nasriy asarlarning badiiy tahlili. Asar va davr badiiy talqini. Dramaturgiya. Adiblar ijodiga oid ma’lumotlar. Dramatik asarlarning badiiy tahlili. Asar va davr badiiy talqini. She’riyat. Shoirlar ijodiga oid ma’lumotlar. Lirik, liro-epik asarlarning badiiy tahlili. Asar va davr badiiy talqini.</p>
2.4	<p style="text-align: center;"><i>Jahon adabiyoti namunalari</i></p> <p>Adiblar ijodiga oid ma’lumotlar. Nasriy, she’riy, dramatik asarlarning badiiy tahlili.</p>
2.5	<p style="text-align: center;"><i>Mustaqil o‘qish uchun tavsiya etilgan badiiy asarlar, ularning badiiy tahlili</i> (Bilim va malakalarni baholash agentligining rasmiy saytida e’lon qilib boriladigan badiiy asarlar ro‘yxati asosida)</p>
2.6	<p style="text-align: center;"><i>Adabiyot nazariyasi va badiiy tahlil</i></p> <p>Adabiy turlar. Og‘zaki adabiyot (folklor). She’riy, nasriy, dramatik asarlarning janr xususiyatlari haqida tushuncha. Ramziy obrazlar. Badiiy obraz va mubolag‘ali tasvir. She’r vaznlari haqida tushuncha. She’riy san’atlar haqida ma’lumot (tashbih, tanosub, tashxis, tazod, talmeh, irsoli masal, iyhom, husni ta’lil, tajohul ul-orif, ishtiyoq, tadrij, mubolag‘a, tasdir, tasbe, tardi aks, nido, istixroj, istiora, tamsil, ruju’, tarse’, saj’, takrir, mukarrar,</p>

qaytarishlar, ta'did, tablig', g'uluv, litota, ig'roq, ifrot, intoq, tajnis, apostrofa, alliteratsiya kabi she'riy san'atlar haqida tushuncha). Ko'chim. Qofiya, radif, raviy haqida tushuncha.

5. Ona tili va adabiyot faniga oid kognitiv ko'nikma darajalari

1.	quyi kognitiv daraja	<ul style="list-style-type: none"> – o'zbek tili leksikasida mavjud so'zlarning imlosini bilish; – o'zbek tilining imlo qoidalarini, punktuatsion me'yorlarni, til birliklarining leksik-grammatik xususiyatlarini bilish, tilga xos umumiy qonuniyatlar, qoidalarni tushunish; – til birliklarini nutqda to'g'ri qo'llash; – grammatik qoidalar o'rtasidagi bog'liqlikni tushungan holda ularni gapda to'g'ri qo'llash; – asar voqealarini va asar qahramonlari bilan bog'liq ma'lumotlarni bilish, badiiy asarda ifodalangan voqea-hodisalar o'rtasidagi bog'liqlikni va asar qahramonlarining xarakter xususiyatlarini tushunish, adibning ijodiy faoliyati va asar haqidagi umumiy ma'lumotlarni bilish.
2.	yuqori kognitiv daraja	<ul style="list-style-type: none"> – berilgan matn yoki parchada qo'llangan til birliklarini tarkibiy qismlarga ajrata olish; – til birliklarining leksik-grammatik xususiyatlarini qiyosan tahlil qila olish, o'xshash va farqli jihatlarni aniqlash; – asarda (parchada) qo'llangan badiiy-tasviriy vositalarni aniqlash, ularning badiiy ahamiyatini tahlil qila olish; – badiiy asar (parcha) matnini lingvistik tahlil qila olish; – badiiy asarning badiiy-g'oyaviy xususiyatlarini tahlil qila olish.

6. Ona tili va adabiyot fanidan test topshiriqlari yordamida tekshiriladigan bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalar

Ona tili va adabiyot faniga oid test varianti abituriyentlarning nazariy bilimlarni o'zlashtirish darajasini, ularning mantiqiy fikrlashini baholaydigan test topshiriqlaridan iborat. Mazkur test topshiriqlarini shakllantirishda amaldagi davlat ta'lim standartlari va ona tili va adabiyot faniga oid umumta'lim o'quv dasturlarida o'zlashtirilishi belgilangan bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalar asos sifatida qaraldi.

Fan	Tekshiriladigan bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalar		Kod i
ONA TILI	Lingvistik kompetensiya	Savodxonlik	1.1
		O'zbek tilining imlo qoidalarini bilish, tovush va harf munosabatini tushunish.	1.1.1
		Tinish belgilarining vazifasini va ahamiyatini tushunish va ularni to'g'ri qo'llash.	1.1.2
		Lug'at boyligi	1.2
		Tilda mavjud leksik birliklar va ularning leksik-semantik xususiyatlarini, til taraqqiyoti bilan bog'liq leksik hodisalarni bilish.	1.2.1
		Til birliklarining (leksik-grammatik vositalarning) uslubiy xususiyatlarini bilish va nutqda to'g'ri qo'llash.	1.2.2
		Grammatika	1.3

ADABIYOT		Soʻz tarkibini bilish, soʻzni morfemik tarkibga ajrata olish, tahlil qila olish, asos va qoʻshimchalarning nutqdagi ahamiyatini tushunish va ularni nutqda toʻgʻri qoʻllash.	1.3.1	
		Mustaqil soʻz turkumlarining grammatik xususiyatlarini bilish, ularning nutqdagi ahamiyatini tushunish, farqlash.	1.3.2	
		Yordamchi soʻz turkumlarining grammatik xususiyatlarini bilish, ularning nutqdagi ahamiyatini tushunish, farqlay olish.	1.3.3	
		Soʻzlarning oʻzaro bogʻlanishini bilish, tushunish.	1.3.4	
		Gap boʻlaklarining grammatik xususiyatlarini bilish, ularning nutqdagi ahamiyatini tushunish va farqlay olish, gapni gap boʻlaklariga ajrata olish, gap tarkibini tahlil qila olish.	1.3.5	
		Gaplarning oʻzaro bogʻlanishini tahlil qila olish.	1.3.6	
	Nutqiy kompetensiya	Rasmiy yoki publitsistik matnni oʻqib tushunish		2.1
		Matn yoki uning qismlari orqali ifodalangan maʼlumotlarni tushunish, ular oʻrtasidagi bogʻliqlikni tahlil qila olish.	2.1.1	
		Matndagi til birliklarining (leksik, grammatik yoki sintaktik birliklarning) maʼnosi, vazifasi yoki maqsadini tahlil qila olish.	2.1.2	
		Matnda bir yoki bir nechta gaplarda ifodalangan maʼlumotlarni qayta ifoda eta olish (perefraza qilish).	2.1.3	
		Ilmiy-ommabop yoki ilmiy matnni oʻqib tushunish		2.2
		Matn yoki uning qismlarining umumiy maʼnosini tushunish. Matnda bir yoki bir nechta gaplarda ifodalangan maʼlumotlarni qayta ifoda eta olish (perefraza qilish).	2.2.1	
		Matndagi til birliklarining (leksik, grammatik yoki sintaktik birliklarning) maʼnosi, vazifasi va maqsadini tahlil qila olish.	2.2.2	
		Matn va undagi verbal va vizual maʼlumotlar oʻrtasidagi bogʻliqliklarni tushunish (jadvallar, grafiklar, diagrammalar, illyustratsiyalar va boshqa vostilar yordamida ifodalangan axborotlarni tahlil qila olish).	2.2.3	
	Badiiy asarni tahlil qilish kompetensiyasi	Xalq dostonlarining badiiy tahlil		3.1
		Xalq dostonlarida tasvirlangan voqea-hodisalarni bilish, tahlil qila olish, obrazlarni tasniflay olish.	3.1.1	
		Mumtoz adabiyotga oid asarlar va ularning badiiy tahlili		3.2
		Mumtoz adabiyotga oid nasriy yoki sheʼriy asar (parcha)da ifodalangan voqea-hodisalarni bilish, tahlil qila olish, ularning taʼlimiy-axloqiy ahamiyatini baholay olish, obrazlarning xarakter xususiyatini aniqlay olish, badiiy asar haqidagi maʼlumotni bilish	3.2.1	
Alisher Navoiy ijodiga oid nasriy, sheʼriy asarlarni bilish, ularni tushunish, badiiy tahlil qila olish.		3.2.2		
Zamonaviy adabiyotga oid asarlar va ularning badiiy tahlili		3.3		
Nasriy asarda ifodalangan voqea-hodisalarni bilish, tahlil qila olish, ularning taʼlimiy-axloqiy ahamiyatini baholay olish, obrazlarning xarakter xususiyatini aniqlay olish, badiiy asar haqidagi maʼlumotni bilish.		3.3.1		

		Dramatik asarda ifodalangan voqea-hodisalarni bilish, tahlil qila olish, ularning ta'limiy-axloqiy ahamiyatini baholay olish, obrazlarning xarakter xususiyatini aniqlay olish, badiiy asar haqidagi ma'lumotni bilish.	3.3.2	
		She'riy asarda ifodalangan voqea-hodisalarni tahlil qila olish, ularning ta'limiy-axloqiy ahamiyatini baholay olish, badiiy-tasvir vositalarini farqlay olish, obrazlarning xarakter xususiyatini aniqlay olish, badiiy asar haqidagi ma'lumotni bilish.	3.3.3	
		Jahon adabiyotiga oid asarlar va ularning badiiy tahlili	3.4	
		Jahon adabiyotiga oid asarlarda ifodalangan voqea-hodisalarni bilish, tahlil qila olish, ularning ta'limiy-axloqiy ahamiyatini baholay olish, obrazlarning xarakter xususiyatini aniqlay olish, badiiy asar haqidagi ma'lumotni bilish.	3.4.1	
		Mustaqil o'qish uchun tavsiya etilgan badiiy asarlar va ularning badiiy tahlili	3.5	
		Tarixiy mavzudagi badiiy asarning (parchaning) umumiy mazmunini tushunish, asar sujetini bilish, badiiy matnda aks etgan nutq tiplari, tasvir vositalarini va ularni qo'llashdan ko'zlangan maqsadni tushunish, asar qahramoni xarakteriga xos bo'lgan fazilatlar va xislatlarni tahlil qila olish.	3.5.1	
		Turli mavzulardagi badiiy asarning (parchaning) umumiy mazmunini tushunish, asar sujetini bilish, badiiy matnda aks etgan nutq tiplari, tasvir vositalarini va ularni qo'llashdan ko'zlangan maqsadni tushunish, asar qahramoni xarakteriga xos bo'lgan fazilatlar va xislatlarni tahlil qila olish.	3.5.2	
		Badiiy matn ustida ishlash (she'riy matn)	4.1	
		Adabiy-nutqiy kompetensiya	Tanish asar (parcha)ga oid matnning mazmunini, undagi fonetik, leksik, grammatik vositalarning ma'nosini va ahamiyatini tushunish.	4.1.1
			Tanish asar (parcha)ga oid matnda qo'llangan badiiy-tasvir vositalarini aniqlash, ularning badiiy ahamiyatini tahlil qila olish, asar matnini lingvistik tahlil qila olish (asarning janri, badiiy unsurlari (qofiya, radif, raviy v.h.), she'riy san'atlarini tahlil qila olish).	4.1.2
Notanish asar (parcha)ga oid matnning matnning mazmunini, undagi fonetik, leksik, grammatik vositalarning ma'nosini va ahamiyatini tushunish.	4.2.1			
Notanish asar (parcha)ga oid matnda qo'llangan badiiy-tasvir vositalarini aniqlash, ularning badiiy ahamiyatini tahlil qila olish, asar matnini lingvistik tahlil qila olish (asarning janri, badiiy unsurlari (qofiya, radif, raviy v.h.), she'riy san'atlarini tahlil qila olish).	4.2.2			

***Izoh:** Mazkur hujjatga aprobatsiya natijalari hamda vakolatli davlat tashkilotlarining tegishli qaror va buyruqlariga asosan qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritilishi mumkin.